

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	848 Право
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	081 Право

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

01.12.2021 р.

Справа № 1600/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 08 "Право" у складі:

Онiщенко Наталiя Миколаiвна – головуєчий,

Бенiцький Андрiй Сергiйович,

Ващенко Юлiя В`ячеславiвна,

Волошин Юрiй Олексiйович,

Гуржiй Тарас Олександрович,

Дроздов Олександр Михайлович,

Зверев Євген Олександрович,

Iвашкевич Ангелiна Анатолiївна,

Коструба Анатолiй Володимирович,

Мочульська Марта Євгенiвна,

Торбас Олександр Олександрович,

Шепiтько Михайло Валерiйович,

Шумна Лариса Петрiвна,

за участi запрошених осiб:

Трофименко Микола Валерiйович – представник ЗВО,

Черних Євген Миколайович – гарант ОП,

Луцький Роман Петрович – керiвник експертної групи,

розглянула на своєму засiданнi матерiали акредитацiйної справи щодо акредитацiї освітньої програми:

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	848
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитацiйної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рiшення про акредитацiю.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОП не має чітко сформульованих цілей. В узагальненому вигляді вони відображені у меті програми. Виходячи з мети, яка обумовлює та узагальнює цілі ОП, можна констатувати, що саме мета відповідає місії та стратегії ЗВО.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ГЕР констатує, що залучення стейкхолдерів до формулювання цілей освітньої програми та програмних результатів навчання мало формальний характер. Цілі ОП безпосередньо у її змісті не конкретизовані, тож і про фактичну участь стейкхолдерів у їх формулюванні говорити не доводиться. Водночас, ПРН ОП повністю дублюють ПРН, передбачені Стандартом вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право». Це, знову ж таки, обумовлює постановку питання про формальне урахування позицій та потреб заінтересованих сторін.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета і ПРН ОП відповідають Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право». Разом з тим, ГЕР не знайшла підтвердження тому, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

На підставі висновку ЕГ, ГЕР констатує, що у цілому ОП забезпечує досягнення здобувачами результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП відповідає вимогам законодавства, а саме Закону України “Про вищу освіту” та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженому Наказом МОН України від 17.08.2020 №1053.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОП має чітку, логічно обґрунтовану структуру. ОП включає обов’язкові та вибіркові компоненти, які в сукупності утворюють взаємопов’язану систему. При цьому всі компетентності та програмні результати ОП забезпечуються дисциплінами нормативного циклу. Разом з тим, ГЕР констатує, що ОП, яка акредитується, не містить матриці відповідності освітніх компонентів програмним результатам навчання. Частково відповідну інформацію зацікавлені особи можуть отримати лише шляхом комплексного аналізу робочих програм навчальних дисциплін та ОП (див.: ліва колонка табл. 3.5. “Матриця відповідності визначених ОП результатів навчання та компетентностей”). Проте, проведений аналіз засвідчив наявність суттєвих різництв між табл. 3.5. ОП та робочими програмами дисциплін в частині визначення ПРН, які забезпечуються конкретними ОК. ГЕР погоджується з висновком ЕГ про низьку кількість робочих програм ОК, що, вкупі з відсутністю силябусів навчальних дисциплін, свідчить про загальний низький рівень методичного забезпечення освітнього процесу за відповідною ОП. Крім того, це ставить під питання якість і повноту викладання навчальних дисциплін, а отже й фактичне здобуття випускниками ОП задекларованих у ній ЗК, СК та ПРН. Варто додати, що інші матриці ОП, зокрема, Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей/результатів навчання дескрипторам (Табл. 3.3.) та Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей (Табл. 3.4.), є неповними та не охоплюють всього переліку загальних і спеціальних компетентностей, передбачених ОП. Загалом, на думку ГЕР, відповідна частина ОП не дозволяє заінтересованій особі сформулювати чітке уявлення про те, чи дають ОК ОП можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає спеціальності “Право”.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОП в цілому сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії аспіранта. Разом з тим, ГЕР констатує, що в ОП не розкрито питання вибору здобувачами навчальних дисциплін з ОП інших освітніх рівнів. І, хоча, нормативно-правові акти ЗВО передбачають механізм такого вибору, а навчальний план підготовки здобувачів – допускає його можливість, ЕГ вважає, що питання вільного вибору здобувачами навчальних дисциплін, передбачених для інших освітніх рівнів, повинно знайти відображення безпосередньо у змісті ОП.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Виробнича практика являє собою самостійну ОК освітньої програми, яка дає можливість здобувачам здобути важливі професійні компетентності. Разом з тим, ГЕР зауважує, що відповідно до Матриці відповідності визначених ОП результатів навчання та компетентностей (див.: табл. 3.5, ліва колонка), виробнича практика (Ок, 11, ОК 12) та переддипломна практика (ОК 13) покликані забезпечувати досягнення майже всіх, ПРН ОП (крім ПРН.5). Реальність подібної моделі практичної підготовки є вельми сумнівною. Більше того, відповідні положення ОП не корелюються із Робочими програмами практик. Наприклад, Якщо згідно з ОП, виробнича практика (ОК13) повинна забезпечувати досягнення 16-ти різних ПРН, то у Робочій програмі виробничої практики йдеться про забезпечення нею лише 8-ми ПРН

(file:///C:/Users/%Do%A2%Do%Bo%D1%80%Do%Bo%D1%81/Downloads/%Do%A0%Do%9F%20%Do%9F%Do%B5%D1%80%Do%B5%Do%B4%Do%B4%Do%B8%Do%BF%Do%BB%Do%BE%Do%BC%Do%BD%Do%BE%D1%97%20%Do%BF%D1%80%Do%Bo%Do%BA%D1%82%Do%B8%Do%BA%Do%B8.pdf).

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ГЕР констатує, що освітні компоненти ОП можуть забезпечити набуття здобувачами соціальних навичок. Разом з тим, ГЕР погоджується з висновком ЕГ про те, що надання при викладанні ОК, спрямованих на формування соціальних навичок, безумовної переваги класичним методам навчання (лекційні та практичні заняття) є малоефективним та не гарантує набуття зазначених навичок здобувачами в повному обсязі.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ЗВО використовує збалансований підхід для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням аспірантів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Навчання за дуальною формою освіти даною ОП не передбачене.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

У Правилах прийому до ЗВО детально висвітлено терміни приймання заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання. Відповідні Правила чіткі, доступні і зрозумілі для здобувачів і всіх зацікавлених осіб, не містять дискримінаційних положень, затверджені в установленому порядку, містять інформацію щодо спеціальності 081 «Право».

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому враховують всі напрямки наукових досліджень за ОП «Право».

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти є чіткими, зрозумілими і доступними для здобувачів. Разом з тим, на підставі висновку ЕГ, ГЕР констатує недостатню обізнаність з цими правилами здобувачів ОП.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є функціональним, прозорим і публічним. Разом з тим, на підставі висновку ЕГ, ГЕР констатує недостатню обізнаність здобувачів ОП з правилами визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

ГЕР погоджується з висновком ЕГ про необхідність збагачення та модернізації "арсеналу" форм і методів навчання, які використовуються в ході реалізації ОП. Водночас, ГЕР зауважує таке. Практика реалізації аналогічних ОП в провідних ЗВО світу (Великобританія, США, Іспанія) свідчить про те, що основу методики викладання в юридичній освіті становлять саме класичні методи. Саме їм відводиться головна роль у досягненні цілей та програмних результатів навчання. На думку ГЕР, недостатньо широке використання інноваційних методів навчання є очевидним недоліком реалізації ОП, однак цей недолік не має критичного характеру, з точки зору вимог підкритерію 4.1.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформування здобувачів про освітній процес здійснюється безперервно. Надавана здобувачам інформація є об'єктивною, доступною і зрозумілою. Разом з тим, ГЕР рекомендує ЗВО забезпечити підготовку та оприлюднення силабусів навчальних дисциплін ОП, як оптимальної форми донесення їх змісту до зацікавлених осіб.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Підготовка здобувачів ОП Право здійснюється на основі збалансованого поєднання елементів навчання та наукових досліджень.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Зміст ОП та більшості ОК регулярно переглядається з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик у галузі права. Це стосується як переліку, так і змісту навчальних дисциплін. ГЕР погоджується з висновком ЕГ про те, що при розробці робочих програм окремих ОК були недостатньо враховані передові досягнення науки та кращі юридичні практики. З одного боку, це свідчить про формальний підхід деяких НПП до розробки методичних матеріалів, а, з іншого - обумовлює деактуалізацію змісту відповідних навчальних дисциплін. Тим, не менш, огляду на те, що зауваження ЕГ стосуються методичного забезпечення тільки окремих ОК, ГЕР констатує, що висвітлені нею недоліки не мають системного характеру та не можуть впливати на загальну позитивну оцінку ОП за критерієм 4.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані з інституційною політикою та стратегією інтернаціоналізації ЗВО. Зміст підготовки здобувачів ОП передбачає ознайомлення із сучасними досягненнями світової юриспруденції. Разом з тим ГЕР на підставі висновку ЕГ констатує відсутність практики залучення здобувачів ОП до реалізації міжнародних програм академічної мобільності та міжнародних грантових проєктів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання, передбачені ОП, є чіткими і зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими. Разом з тим, ГЕР поділяє занепокоєність ЕГ щодо здатності контрольного заходу, передбаченого більшістю ОК (усний іспит), встановити досягнення здобувачами ПРН ОП, пов'язаних з набуттям практичних вмінь і навичок.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

ГЕР констатує, що форма атестації здобувачів, передбачена ОП, відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженому Наказом МОН України від 17.08.2020 №1053.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників освітнього процесу. Вони передбачають можливість повторного проходження контрольних заходів та оскарження їх результатів здобувачами.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Забезпечення академічної доброчесності є елементом політики ЗВО та частиною внутрішньої системи забезпечення якості. ЗВО забезпечує якісне правове регулювання та інституційне забезпечення академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Забезпечення академічної доброчесності є елементом політики ЗВО та частиною внутрішньої системи забезпечення якості. ЗВО забезпечує якісне правове регулювання та інституційне забезпечення академічної доброчесності.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

При доборі викладачів на вакантні посади ЗВО демонструє прихильність принципу "fitness for purpose". ЗВО продемонстрував, що під час проведення конкурсів на посади викладачів вирішальним критерієм прийняття на роботу слугує професіоналізм особи та її спроможність забезпечити ефективну реалізацію мети і ПРН ОП.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає роботодавців до вдосконалення та реалізації ОП. Залучення роботодавців до освітнього процесу є регулярним, багатоаспектним та ефективним.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ГЕР констатує регулярне залучення до аудиторних занять юристів-практиків, роботодавців та інших стейкхолдерів.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЗВО створює належні умови для професійного зростання та стимулює професійний розвиток викладачів.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ЗВО має дієву систему матеріальних і моральних заохочень викладачів до досконалості у викладанні.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ГЕР констатує наявність у ЗВО матеріально-технічного забезпечення (бібліотеки, гуртожитків, інфраструктури, обладнання), достатнього для ефективної реалізації ОП. Матеріально-технічні ресурси, необхідні для викладання конкретних дисциплін ОП, використовуються раціонально та ефективно.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО забезпечує безоплатний доступ здобувачів і викладачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя і здоров'я (як фізичного, так і психологічного) здобувачів ОП.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів ОП здійснюється на всіх ланках освітнього середовища університету.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

На підставі аналізу відомостей самооцінювання та висновку ЕГ, ГЕР констатує, що політика ЗВО стосовно сприяння реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами переважно орієнтована на осіб з інвалідністю (маломобільні групи населення). Інші особи, які потребують додаткової підтримки (зокрема, студенти, які мають дітей), нею не охоплені.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО діють формалізовані та наперед визначені правила вирішення конфліктних ситуацій, в тому числі, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЗВО продемонстрував, що розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбуваються згідно із визначеною загальноінституційною політикою та процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Існуючі процедури дозволяють своєчасно реагувати на актуальні зміни у суспільстві та коригувати діяльність за ОП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі активно залучаються до процесів удосконалення та реалізації ОП. ЗВО регулярно організовує студентські опитування, результати яких реально впливають на зміст навчання і викладання. Разом з тим, на підставі висновку ЕГ ГЕР констатує недоліки механізму проведення опитування здобувачів, який допускає можливість участі в ньому сторонніх осіб.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Зокрема, вони беруть участь в опитуваннях стосовно ключових аспектів реалізації ОП, а також у "круглих столах", зустрічах, семінарах та інших заходах з питань організації освітнього процесу. Результати проведених заходів враховуються ЗВО.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Зокрема, вони беруть участь в опитуваннях стосовно ключових аспектів реалізації ОП, а також у "круглих столах", зустрічах, семінарах та інших заходах з питань організації освітнього процесу. Результати проведених заходів враховуються ЗВО.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Існуюча в ЗВО система забезпечення якості здебільшого дозволяє реагувати на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності. Разом з тим, на підставі висновку ЕГ ГЕР констатує відсутність сталої практики залучення здобувачів до процесів моніторингу якості та ефективності ОП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОП акредитується вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ГЕР констатує, що академічній спільноті ЗВО притаманна досить висока культура якості, яка створює належне підґрунтя для сталого розвитку та ефективної реалізації ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила і процедури, пов'язані з реалізацією прав та обов'язків учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими і доступними.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На веб-сайті ЗВО оприлюднений проєкт ОП, що акредитується (http://mdu.in.ua/publ/proekti_osvitno_profesijnikh_program/osvitno_profesijna_programa_pravo_os_magistr/2-1-0-185) . Роботодавці на зустрічі з ЕГ підтвердили, що їх зауваження та пропозиції щодо оприлюдненого проєкту ОП опрацьовуються і враховуються. Разом з тим ГЕР констатує, що надання зауважень і пропозицій зацікавленим особам було надано всього 10 днів (дата розміщення проєкту на веб-сайті ЗВО - 07.09.2020, кінцева дата подання зауважень і пропозицій до проєкту - 17.09.2020). З погляду ГЕР, такий строк є недостатнім.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЗВО своєчасно оприлюднив ОП, а також описи її освітніх компонентів. Обсяг оприлюдненої інформації є достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на ОП, а

роботодавців – щодо змісту і результатів підготовки за цією ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

ГЕР рекомендує ЗВО: - конкретизувати цілі ОП з урахуванням регіонального контексту, спираючись на кращий досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. - забезпечити залучення роботодавців та випускників програми до формулювання (перегляду, вдосконалення) цілей і ПРН ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

ГЕР рекомендує: - включити до ОП матрицю відповідності обов'язкових освітніх компонентів програмним результатам навчання; - передбачити в ОП можливість вільного вибору здобувачами навчальних дисциплін з ОП інших освітніх рівнів; - переглянути підхід, згідно з яким виробнича практика та паредипломна практики розглядаються як ОК, здатні забезпечити досягнення майже всіх ПРН ОП. Узгодити зміст ОП та робочих програм виробничої і переддипломної практик; - переглянути існуючі підходи до викладання ОК, спрямованих на

формування соціальних навичок, забезпечити широке використання інноваційних, інтерактивних і проблемно-орієнтованих методів для формування soft skills у здобувачів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ГЕР рекомендує забезпечити широке інформування здобувачів ОП про наявні в ЗВО механізми визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, а також результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ГЕР рекомендує ЗВО: - забезпечити збалансоване поєднання інноваційних і класичних методів навчання при викладанні навчальних дисциплін, передбачених ОП; - забезпечити регулярне оновлення навчально-методичного забезпечення всіх ОК ОП з урахуванням новел законодавства, передових досягнень науки і техніки, кращих практик професійної діяльності; - розробити та здійснити заходи, спрямовані на стимулювання участі здобувачів ОП у реалізації науково-дослідних проєктів та програм академічної мобільності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ГЕР рекомендує забезпечити узгодження заходів підсумкового контролю, визначених ОП, навчальним планом та робочими програмами ОК, з програмними результатами навчання, насамперед, з тими, які передбачають набуття здобувачами практичних вмінь і навичок.

Критерій 6. Людські ресурси

ГЕР рекомендує ЗВО забезпечити врахування при заміщенні посад НПП, задіяних у реалізації ОП, рівня знань іноземної мови.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ГЕР рекомендує ЗВО врахувати при формуванні та реалізації політики щодо надання освітніх послуг особам з особливими освітніми потребами інтереси всіх категорій осіб, які потребують додаткової підтримки, зокрема, студентів з дітьми.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

ГЕР рекомендує ЗВО розробити та здійснити комплекс заходів, спрямованих посилення ролі здобувачів у процесах моніторингу та контролю якості ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

ГЕР рекомендує ЗВО провести роз'яснювальну роботу з гарантами освітніх програм щодо важливості встановлення оптимальних строків для обговорення проєктів ОП (проєктів змін до ОП) при їх розміщенні на офіційному веб-сайті закладу освіти.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

Онiщенко Наталiя Миколаiвна